

Budúcnosť očkovania na Slovensku

Svetová zdravotnícka organizácia označila odmietanie očkovania za jedno z najväčších zdravotných rizík súčasnosti.

Očkovanie

Ochrana verejného zdravia

- Najväčší objav preventívnej medicíny
- Najúčinnější spôsob znižovania chorobnosti a úmrtnosti na infekčné ochorenia
- Znižuje riziko epidémii
- Chráni jednotlivcov ale aj najzraniteľnejšie skupiny efektom kolektívnej ochrany

Po zavedení povinného očkovania proti osýpkam v roku 1969 klesol následne v roku 1995 priemerný počet chorých na Slovensku v priebehu jedného roka zo 17700 na 0.

Predchádzanie úmrtiam

- Vďaka očkovaniu sa predchádza až 3 miliónom úmrtí ročne
- To je 1 zachránený život každých 5 minút
- Podľa odhadov by sme mohli očkovaním zabrániť ďalším 1,5 miliónom úmrtí
- Vďaka očkovaniu výrazne klesá úmrtnosť na prenosné ochorenia

Vďaka očkovaniu sa podarilo úplne zastaviť tzv. pravé kiahne, ktoré v 20. storočí zabili 300 miliónov ľudí.

Šetrenie verejných zdrojov

- Prevencia očkovaním je výrazne lacnejšia ako liečba
- Vďaka očkovaniu máme nižšiu spotrebu liekov
- Peniaze ušetrené očkovaním na akútnej liečbe môžu ísť do iných častí zdravotníckeho systému

Každé 1 € vynaložené na očkovanie detí sa vráti 44 x v ekonomických a sociálnych výhodách.



#1 Problém

Začarovaný kruh medzi prísnou reguláciou pre edukáciu a marketing očkovania a šírením hoaxov a dezinformácií.

Regulácia marketingu a propagácie liekov znemožňuje efektívnu komunikáciu benefitov očkovania farmaceutickými firmami smerom k verejnosti.

Nepravdivé informácie sa šíria cez sociálne siete veľmi rýchlo. A aj vďaka obmedzeniam na ne nie je možné dostatočne rýchlo a jasne reagovať.

Následky

- Počet ľudí odmietajúcich očkovanie rastie
- Zníženie kolektívnej imunity. Dnes je na Slovensku pod kritickou hranicou 95%
- U nás aj v zahraničí sa vracajú staré ochorenia, o ktorých sme si mysleli že vymreli.

Čo s tým môžeme robiť?

- **Uvoľnenie pravidiel pre propagáciu očkovania farmaceutickými firmami**
- **Spolupráca medzi štátom a výrobcami**
- Dáta ukazujú, že výskyt ochorení, ktorým sa dá predísť očkovaním klesá v krajinách, kde je legislatívna regulácia očkovania nastavená priaznivejšie a kde existuje spolupráca medzi štátom a výrobcami.
- **Silnejší boj proti dezinformáciám** o očkovaní, taktiež v spolupráci výrobcov a štátu.

#2 Problém

K vakcínam sa pristupuje ako k ostatným liekom. **Očkovacia látka by však nemala byť považovaná za štandardný liek.**

Vakcíny neliečia žiadne ochorenie, naopak pôsobia preventívne. Pri ich výrobe aj distribúcii sa používa iná prax ako napríklad nutnosť zachovania chladového reťazca.

Následky

- Vakcíny sa dostávajú do úhradového systému s problémami, niektoré neprejdú vôbec.
- Keďže ide o prevenciu, je ťažké preukázať predĺženie života a vyčíslit to v peňažnej sume, čo je na Slovensku podmienkou zaradenia do úhradového systému.

Čo s tým môžeme robiť?

- **Špeciálne vymedzenie vakcín v zákone**
- **Špecifické podmienky pri vstupe do systému**
- **Špeciálne posudzovanie medicínskeho prínosu**

#3 Problém

Dlhodobé (ne)plánovanie

Vzhľadom na dlhý proces výroby vakcíny (1–3 roky) je stratégia prevencie proti ochoreniam odvrátiteľným očkovaním a otvorená komunikácia medzi štátom a výrobcami nevyhnutným predpokladom dostupnosti prevencie pre obyvateľov Slovenska.

Následky

Hrozba nedostupnosti očkovania kvôli nedostatku vakcín na trhu.

Čo s tým môžeme robiť?

Plánovanie ÚVZ a Hlavného hygienika minimálne v ročnom predstihu

Tieto inštitúcie navrhujú očkovací kalendár, vydávajú odporúčania pre rizikové skupiny, ako aj definujú rizikové skupiny pre určité infekčné ochorenia. Navrhujeme, aby boli takéto odporúčania realizované v dostatočnom predstihu (min. 1 rok). Zároveň musia byť tieto odporúčania komunikované s výrobcami vakcín.

Proaktívne zverejňovanie spoľahlivých dát

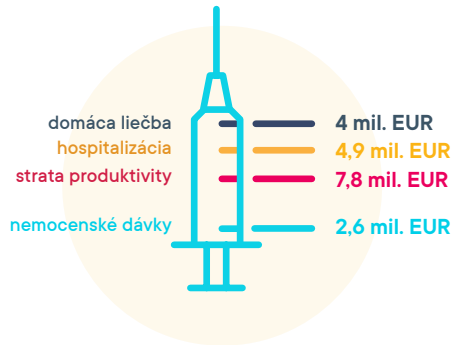
Výrobcovia by mohli lepšie plánovať kapacity v prípade, že by spoľahlivé dáta boli zverejňované proaktívne a včas. Dnes sú zverejňované na kvartálnej báze s významným oneskorením.



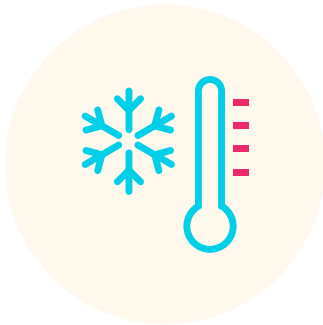
Vedeli ste že?



Zaujímavosti



Ročná finančná úspora dosiahnutá v SR povinným očkovaním MMR



Očkovacia látka musí byť od začiatku výroby až do momentu využitia skladovaná v chlade. To zvyšuje technologické aj logistické požiadavky na transport, distribúciu aj skladovanie.



Výrobný proces (nie vývoj!) vakcín je náročný a dlhý proces. Pri niektorých to trvá až 3 roky.

Na zamyslenie



V priemere je na Slovensku odmietnutých až 1700 očkovaní ročne



Slovensko patrí medzi šesť krajín EÚ s najnižším percentom dôvery v bezpečnosť vakcín. Zaočkovanosť detí podľa dát UVZ klesla pod kritickú hranicu 95% napr. v prípade osýpok.



Pravé kiahne v 20. storočí zabilo 300 miliónov ľudí. Dnes sme sa ich vďaka očkovaniu úplne zbavili.